

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1971-1972.

25 MEI 1972

WETSONTWERP

betreffende de rechtspleging inzake echtscheiding
door onderlinge toestemming en scheiding van
tafel en bed en haar gevolgen.

AANVULLEND VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER DEFRAIGNE.

DAMES EN HEREN,

1. Nadat de Regering een amendement had ingediend, dat ertoe strekte de door de Senaat overgezonden tekst te doen annemen, werd het ontwerp terug verwezen naar de commissie, waar het grondig werd besproken. Uw verslaggever heeft eerst de voorgeschiedenis van het ontwerp nagegaan, voor zover het betrekking heeft op artikel 1287 van het Gerechtelijk Wetboek en hij meent de aandacht van de commissie te moeten vestigen op de blijkbaar ondoordachte wijze waarop het probleem is gesteld.

Artikel 1287 van het Gerechtelijk Wetboek bevat de volgende bepalingen :

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Charpentier.

A. — Leden : de heren Bourgeois, Charpentier, De Kerpel, Duerinck, Grafé, Saint-Remy, Suykerbuyk, Van Rompaey. — de heren Baudson, Collignon, Degroeve, Dehousse, Gondry, Laridon, Mathys. — de heren Defraigne, Jeunehomme, Kempinaire, Van Lidth de Jeude. — de heren Havelange, Rouelle. — de heren Baert, Belmans.

B. — Plaatsvervangers : de heren De Keersmaeker, Delporte, Verhaegen, N. — Mevr. Copée-Gerbinet, de heren Nyffels, Temmerman, Tibbaut. — de heren Piron, Verberckmoes. — de heer Gol. — de heer Leys.

Zie :

57 (1971-1972) : N° 1.

- N° 2 : Ontwerp opnieuw gewijzigd door de Senaat.
- N° 3 : Amendement.
- N° 4 : Verslag.
- N° 5 : Amendement.

Chambre des Représentants

SESSION 1971-1972.

25 MAI 1972

PROJET DE LOI

concernant la procédure du divorce par consente-
ment mutuel et de la séparation de corps, et de
ses effets.

RAPPORT COMPLEMENTAIRE

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1)

PAR M. DEFRAIGNE.

MESDAMES, MESSIEURS,

1. Après le dépôt par le Gouvernement d'un amendement tendant à l'adoption du texte transmis par le Sénat, le projet a été renvoyé en commission, où des discussions approfondies ont eu lieu. Toutefois, après avoir revu l'historique du projet, dans la mesure où il concerne l'article 1287 du Code judiciaire, votre rapporteur croit devoir attirer l'attention de la commission sur la manière apparemment non délibérée, dont le problème est posé.

L'article 1287 du Code judiciaire comporte les dispositions suivantes :

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Charpentier.

A. — Membres : MM. Bourgeois, Charpentier, De Kerpel, Duerinck, Grafé, Saint-Remy, Suykerbuyk, Van Rompaey. — MM. Baudson, Collignon, Degroeve, Dehousse, Gondry, Laridon, Mathys. — MM. Defraigne, Jeunehomme, Kempinaire, Van Lidth de Jeude. — MM. Havelange, Rouelle. — MM. Baert, Belmans.

B. — Suppléants : MM. De Keersmaeker, Delporte, Verhaegen, N. — Mme Copée-Gerbinet, MM. Nyffels, Temmerman, Tibbaut. — MM. Piron, Verberckmoes. — M. Gol. — M. Leys.

Voir :

57 (1971-1972) : N° 1.

- N° 2 : Projet réamendé par le Sénat.
- N° 3 : Amendement.
- N° 4 : Rapport.
- N° 5 : Amendement.

1) De echtgenoten moeten *bij notaris* een boedelbeschrijving opmaken en een schatting doen voor al hun roerende en onroerende goederen (eerste lid);

2) Zij moeten nochtans hun wederzijdse rechten regelen, waaromtrent het hun evenwel vrijstaat een vergelijk te treffen (eerste lid). In artikel 1288 komen een aantal punten voor waaromtrent overeenkomsten moeten worden gesloten;

3) De echtgenoten moeten in de akte waaruit het bestaan van die overeenkomsten blijkt, bepaalde aanwijzingen van materiële aard in verband met de betrokken personen en goederen vermelden (tweede lid);

4) De akte in verband met de overeenkomsten moet overgeschreven worden voor zover zij betrekking heeft op de voornoemde onroerende goederen (derde lid).

2. Dit artikel 1287 is door de Kamer gewijzigd toen zij voor het eerst het ontwerp behandelde (Stuk 731/4 - 12 mei 1971).

De Kamer heeft de woorden « *bij notaris* » in het eerste lid laten wegvallen, waarbij het mogelijk wordt gemaakt een onderhandse boedelbeschrijving op te maken en zij heeft het tweede en het derde lid opgeheven, waarbij nl. de verplichting tot overschrijving van de overeenkomsten in verband met onroerende goederen werd opgeheven ingeval er geen overgang is.

3. De Senaat (Verslag van de heer Rombaut, Stuk 678, van 13 juli 1971) heeft het eerste lid van artikel 1287 behouden, met inbegrip van de verplichte notariële akte, het tweede lid weggelaten en het derde lid enigszins gewijzigd door te bepalen dat de overschrijving niet noodzakelijkerwijze hoeft te geschieden door toedoen van de notaris die de minuut bewaart.

Wat was de strekking van de aldus gewijzigde tekst ?

De bemiddeling van de notarissen voor de boedelbeschrijving en voor de overeenkomsten, *voor zover zij betrekking hebben op onroerende goederen*, verplicht te maken. Niets belette immers de overeenkomsten in de andere gevallen onderhands op te maken. De overeenkomst moet bij geschrift geschieden, maar hoeft niet noodzakelijk bij authentieke akte te geschieden (verslag Rombaut, Stuk n° 678, blz. 3, tweede en derde lid).

4. Bij een eerste behandeling van het geamendeerde ontwerp heeft uw Commissie het eerste lid, dat alleen betrekking heeft op de notariële boedelbeschrijving, behouden en het tweede lid vervangen door een tekst waarbij het mogelijk wordt gemaakt de overeenkomsten bij onderhandse akte op te maken voor zover deze overeenkomsten betrekking hebben op onroerende goederen die het voorwerp van een overgang zijn.

Uit de tekst blijkt dat de toentertijde door uw Commissie gekozen oplossing gelijk is aan wat door de Senaat was voorgesteld. Alleen de bewoordingen verschilden.

In feite is de uit de besprekingen van de commissie naar voren gekomen tekst blijkbaar onnodig anders opgesteld dan die welke door de Senaat is aangenomen; de enige voor de hand liggende oplossing zou erin bestaan op de door de Senaat aangenomen tekst terug te grijpen.

Het amendement van de Regering (Stuk n° 57/5), dat de tekst van artikel 1 overneemt in de vorm waarin het door de Senaat is gewijzigd, werd eenparig aangenomen.

Uit de aangenomen teksten blijkt dus :

1° dat de boedelbeschrijving en de schatting steeds bij notariële akte moeten worden opgemaakt, maar dat de overeenkomst onderhands mag worden gesloten, behalve wan-

1) Les époux doivent faire *par notaire* l'inventaire et l'estimation de tous leurs biens meubles et immeubles (alinéa 1);

2) Ils doivent régler leurs droits respectifs sur lesquels il leur sera néanmoins libre de transiger (alinéa 1). L'article 1288 reprend un certain nombre de points qui doivent faire l'objet des conventions;

3) Les époux doivent dans l'acte qui constate les conventions énoncer certaines indications d'ordre matériel quant aux biens et aux personnes concernés (alinéa 2);

4) L'acte relatif aux conventions doit être transcrit dans la mesure où il se rapporte auxdits immeubles (alinéa 3).

2. Cet article 1287 a été modifié par la Chambre lorsqu'elle a connu du projet pour la première fois. (Doc. n° 731/4 - 12 mai 1971).

La Chambre a supprimé les mots « *par notaire* » à l'alinéa premier, permettant de rédiger un inventaire sous seing privé et elle a abrogé les alinéas 2 et 3, faisant notamment disparaître l'obligation de transcrire les conventions se rapportant à des immeubles, lorsqu'il n'y a pas de transfert.

3. Le Sénat, (rapport de M. Rombaut, Doc. n° 678 du 13 juillet 1971) a maintenu intact le premier alinéa de l'article 1287, y compris l'obligation de l'acte notarié, supprimé le second alinéa et quelque peu modifié le troisième alinéa en prévoyant que la transcription n'interviendra pas nécessairement à la diligence du notaire détenteur de la minute.

Quelle était la portée du texte ainsi modifié ?

Imposer l'intervention des notaires pour l'inventaire et pour les conventions *dans la mesure où elles se rapportent à des immeubles*. Rien n'empêchait en effet de rédiger les conventions sous seing privé dans les autres cas. La convention doit être écrite, mais rien n'impose qu'elle soit faite par acte authentique (rapport Rombaut, Doc. n° 678 — page 3, alinéas 2 et 3).

4. Lors d'un premier examen du projet réamendé, votre commission a maintenu l'alinéa premier, ne se rapportant qu'à l'inventaire notarié et a remplacé le second alinéa par un texte qui prévoit la possibilité de rédiger les conventions par acte sous seing privé dans la mesure où ces conventions ne se rapportent pas à des immeubles faisant l'objet d'un transfert.

Il résulte de ce texte que la solution adoptée à ce moment par votre commission est identique à ce qui était proposé par le Sénat. Seuls les termes étaient différents.

En réalité, il semble bien que le texte tel qu'il est sorti des discussions de votre commission présente bien inutilement une formulation différente de celle adoptée par le Sénat, la seule disposition valable étant d'en revenir à ce dernier texte.

L'amendement du Gouvernement (Doc. n° 57/5), qui réintroduit le texte de l'article premier tel qu'il avait été réamendé par le Sénat, a été adopté à l'unanimité.

Il résulte donc des textes adoptés :

1° que l'inventaire et l'estimation doivent toujours être faits par acte notarié mais que la convention peut être rédigée par acte sous seing privé sauf lorsqu'elle se rapporte à

neer zij betrekking heeft op onroerende goederen. Dit staat trouwens duidelijk en precies geformuleerd in de tekst van artikel 1287, eerste en derde lid;

2° dat de commissie met de woorden « betrekking heeft op onroerende goederen » naar de bij de hypotheekwet bepaalde verplichtingen heeft willen verwijzen.

* * *

Het hele ontwerp, zoals het door de Senaat opnieuw gewijzigd is, wordt eenparig aangenomen.

Dit verslag is eveneens eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,

De Voorzitter,

des immeubles. Tel est d'ailleurs le texte clair et précis de l'article 1287, alinéas 1 et 3;

2° par l'expression « se rapporte à des immeubles » la commission a entendu se référer aux obligations prévues par la loi hypothécaire.

* * *

L'ensemble du projet tel qu'il a été réamendé par le Sénat a été adopté à l'unanimité.

Le présent rapport a également été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

J. DEFRAIGNE.

Le Président,

E. CHARPENTIER.
